

БАКЛАЖАНИ У ЗАКРИТОМУ ҐРУНТІ

Торік спробувала виростити баклажани. Досвід ніякого не маю. Намучилися з ними, а врожай був невисокий. Все літо рослини сиділи в землі чорними, а потім напала якась хвороба, листки побіліли й посохли.

Дуже прошу розповісти на сторінках журналу, як правильно вирощувати розсаду «синецьких», яка ширина міжрядь і відстань між рослинами, скільки рослин саджати в одну лунку, чим підживлювати, як поливати, боротися проти шкідників і хвороб.

Б. М. Кликович,
ж. Луганськ

Чому виникає потреба вирощувати баклажани у закритому ґрунті? Слід зауважити, що ця рослина походить із тропічних районів Азії, тому для саго розвитку потребує подовженого вегетаційного періоду, достатньої кількості сонячного тепла. Період вирощування у відкритому ґрунті значно скорочений, оскільки ніякі весняні температури не дають змоги висадити розсаду якомога раніше, а осінні зниження температур повітря обмежують подальший ріст і розвиток рослин. Тому є підстави стверджувати, що рослин за таких умов не можна повністю розкрити свій біологічний потенціал, особливо в Лісостепу й на Поліссі України. Навпевне всі городники-любители знають також, що на присадібних ділянках баклажанам завдає шкоди колорадський жуки, який майже повністю їх знищує. Отже, частково вирішити ці проблеми можна, якщо вирощувати баклажани у закритому ґрунті.

Дещо про особливості культури. Мабуть, немає потреби детально зупинятися на біології, оскільки баклажани належать до поширених овочевих культур. На Україні їх почали культивувати у південних областях понад два століття тому. Плоди ціняться за високої смакові і поживні якості. За вмістом поживних речовин вони перевершують томати й огірки, мають добрі лікувальні властивості. Доведено, що споживання баклажанів зменшує вміст холестерину в крові. Стиглі плоди містять цінні для харчування людини солі фосфору, кальцію, магнію, а також вітаміни А, В, С і РР. Вживання баклажанів запобігає розвитку хвороб печінки, нирок, подагри і склерозу, вони корисні при ожирінні. Навіть цей далеко не повний перелік свідчить про те, що страви з баклажанів повинні бути на столі у кожної сім'ї.

Яким сортам віддати перевагу?

Неабияке значення в одержанні високих урожаїв має правильний вибір сорту. Сорти баклажанів для вирощування в умовах закритого ґрунту повинні рано починати плодоношення, дружно достигати, мати високу стійкість проти хвороб і шкідників. На жаль, на сьогоднішній день не існує вітчизняних сортів баклажанів, які були б виведені спеціально для вирощування в закритому ґрунті. Тому овочівникам необхідно самим добирати їх з тих, що призначені для вирощування у відкритому ґрунті. Для цього рекомендують такі сорти, як Делікатес, Сімферопольський 105, Донський 14, Донецький урожайний та інші. Я ж віддаю перевагу Алмазу й Дністровцю.

Алмаз — середньостиглий сорт. Вегетаційний період від сходів до початку достигання плодів становить 119—130 днів. Серед інших сортів виділяється дружною віддачею раннього урожаю. Куці середньорослі, заввишки 45—60 см. Плоди циліндричної форми, чорно-фіолетові, блискучі. Середня маса плода 142—147 г. Смакові якості добрі, високоврожайний.

Дністровець — теж середньостиглий сорт, вегетаційний період — 123—144 дні. Куці компактні, заввишки 75—100 см. Плоди андросифо-грушоподібні, забарвлення у фазі технічної стиглості темно-фіолетове. Середня маса плода 83—130 г. Смакові якості добрі, високоврожайний.

Вибір і підготовка культивативної споруди

Баклажани вирощують у скляних (зимових) та плівкових теплицях. На присадібних ділянках зимові теплиці можна експлуатувати цілорічно. За таких умов баклажани починають вирощувати з кінця січня — початку лютого. Але слід зауважити, що зимові теплиці потребують значних витрат матеріалів і енергоресурсів, а це нерентабельно на сьогоднішній день. Тому детальніше зупинимось на вирощуванні баклажанів у плівкових теплицях на природному (сонячному) обігріві. Таку теплицю дуже легко сконструювати із деревоматеріалів. Одна теплиця площею 10—15 м² може повністю задовольнити потребу сім'ї з 4—5 чоловік у різних овочах.

Підготовку плівкової теплиці до експлуатації розпочинають з середини березня. В цей час здійснюють поточний ремонт і накривтя плівкою. Остання операція є дуже трудомісткою та нелегкою, оскільки плівка повинна бути добре натягнута і не рухатися від дії вітру. Недостатній натяг плівки може спричинити пориви, які потім важко заладати. Для надійності краще застосовувати цяхові кріплення плівки за допомогою рейок.

Ефективне використання плівкової теплиці на сонячному обігріві можливе лише при впровадженні раціональної культурозміни. Овочівникам-любителям можна рекомендувати таке чергування культур.

* Якщо застосовують у плівковій теплиці цілодобовий обігрів повітря, розсаду баклажанів висаджують наприкінці березня.

ґрунт у теплиці готують до осені, а навесні лише доводять його до кондиційного стану. Восени на 1 м² площі теплиці вносять 15—20 кг перегною і перекопують ґрунт. Недоцільно вносити під баклажани свіжий або не повністю перепрілий гній, оскільки це негативно впливає на урожай і його якість. У перекопаному стані площа теплиці змиє. Накриваю ТІ плівкою за два тижні до початку експлуатації. Такий підготовчий період необхідний для прогрівання ґрунту

Строки початку і закінчення	Культури
15.03—28.03	підготовчі роботи (укриття плівкою, підготовка ґрунту)
28.03—1.05	редис, цибуля на перо, кріп, листковий салат
1.05—1.10	баклажани
з 1.10	дорощування овочевих культур

і доведення його до необхідних кондицій. З кінця березня площу доцільно зайняти зеленими культурами (листовий салат, кріп, пекінська капуста), редискою та цибулею на перо. Для цих холодостійких культур навіть у неопалюваній теплиці складаються цілком сприятливі умови для росту й розвитку, тому до висаджування основних культур вони повністю віддають урожай. Ліквідую проміжні культури в кінці квітня. На 1 м² площі теплиці даю 10–15 г комплексного добрива (нітрофоски), добре перемішую з ґрунтом. Розсаду баклажанів висаджую в кінці квітня – на початку травня.

Агротехніка якісної розсади

Якість розсади значною мірою залежить від підготовки насіннєвого матеріалу. Для цього я користуюся загальноприйнятими заходами (сортування, калібрування, обробка перманганатом калію), але насіння баклажанів дуже тугоросле, тому, щоб мати дружні сходи, необхідно його попередньо замочити протягом однієї-двох діб при температурі +23–24°C. Потім розсіяти на вологотрикій тканині, поставити в тепле місце (+ 25–27°C) для накілювання. Коли проросте 60–70% насіння, його можна висівати.

Вирощую розсаду баклажанів у парниках на біологічному обігріві. ґрунтосуміш готую з однієї частини городньої землі та двох частин перегною-сіпцю. Засипаю ґрунтосуміш у короб парника шаром 12 см після того, як біопаливо добре розгорілося. Оскільки вік розсади баклажанів повинен становити 10 днів, сію в перших числах березня. Перед цим поверхню ґрунтосуміші добре вирівнюю, роблю борозенки на відстані 6 см одна від одної, куди висіваю насіння. Борозенки присипаю просіяним ґрунтом і поливаю.

Поодинокі сходи з'являються на другий-третій день, а масові – на сьомий-восьмий. Після появи поодиноких сходів знімаю з парників утеплення, на ніч знову накриваю. Через 15 днів після сіви розсаду проріджую, залишаючи рослини одна від одної на відстані 5–6 см. Вирвані рослини можна зафікувати у торфоперегнійній горщечки. У такої розсади не травмується коренева система під час пересаджування в теплицю, рослини добре ростуть, плодоношення настає на 10–15 днів раніше. Подальший догляд за розсадою полягає у своєчасних розпушуваннях міжрядь, поливах, знищенні проростків бур'янів. Якщо рослини слабкі, поливаю їх розчином гноівки у співвідношенні 1:15. За 10 днів до висаджування в теплицю рослини загартовую. Спочатку знімаю рами на 1 годину, потім кожного дня цей період збільшую, доки зовсім не накриваю вдень і лише частково вночі. Розсада придатна до висаджування, якщо має 6–8 листків, добре розвинуту кореневу систему і не ушкоджена хворобами та шкідниками.

Агротехніка високого врожаю

Перед висаджуванням розсади в теплицю здійснюю набивку лунок за схемою 70Х30 см. Кожну лунку добре поливаю, доводячи ґрунтосуміш до стану в'язкої глини. Під час садіння рослини заглиблюю по сім'ядолній листочки, поливаю. Приживлення розсади триває близько 8–10 днів.

Для раціонального використання площі теплиці баклажани можна ущільнювати іншими культурами. Як правило, в початковий період вони ростуть повільно, тому світла й поживи достатньо для розвитку ультраскоростиглих культур. Посередині міжрядь можна висівати стрічками листовий салат, редиску, пекінську капусту, а також висаджувати розсаду ранньостиглого головчастого та напівголовчастого салатів.

До початку масового цвітіння (середина червня) за рослинами ретельно доглядаю: поливаю, розпушую ґрунт, знищую бур'яни. В цей період проводжу профілактичне обприскування рослин проти зхворю- ванік 1%-ною бордоською рідиною. В кінці травня, коли куці досягнуть висоти 30–40 см, підв'язую Тх до шпалери. Рослини формую в 3–4 стебла. Верхівкові пагони не прищипую. У

період масового цвітіння та росту зав'язі рослини потребують особливого поживного режиму. Тому перед цвітінням і після нього підживляю Тх гноівкою (1:10). Наступні підживлення здійснюю два рази на місяць. Щоб квітки краще запилювалися, у період цвітіння частіше вентилують теплицю (відкривають фрамуги), допускаючи незначне переохолодження ґрунту і зменшення вологості повітря. Тоді підсушений пилок добре висипається з пияків і самозапилення відбувається краще.

Протягом усього періоду вирощування культури слід стежити за температурним режимом у теплиці. У жарні дні вона повинна бути в межах +20–23°C, у сонячні +27–28°, а вночі +18–20°C. Значне збільшення температури в теплиці спостерігається в літні місяці, тому в цей період не тільки відкривають фрамуги для вентиляції, але й проводять освіжувальні поливи. Для цього рослини обприскують з пульверизатора або з шланга для поливу. Щоб захистити баклажани від колорадського жука, всі вентиляційні фрамуги обтягують марлею.

Збирати плоди починають через 35–40 днів після цвітіння. Знімають їх обережно, щоб не зламати пагони. Для збирання користуються ножем і рукавицею (оскільки плодоніжка вкрита колючками, це надійно захищає від ушкодження шкіри).

Плоди баклажанів, вирощені в теплиці, набагато красивіші та більші, ніж із відкритого ґрунту. Збирання урожаю триває до кінця вересня – початку жовтня, після чого культуру ліквідують. Теплицю можна використати для дорощування цвітної та брюссельської капусти, вигонки зелені.

Баклажани солять, маринують, виготовляють з них ікру, смажать, фарширують. Вони смачні й корисні.

В. П. Карпенко,
вчений агроном
Черкаська обл.

Можлива альтернатива бордоської рідини

КУПРОКСАТ 34,5%

Відповідає 190 г/л мідної солі

Надійний та нешкідливий для навколишнього середовища пастоподібний ліквідний препарат профілактичної дії.

Культур, на яких застосовується препарат: плодови, ягідні, виноград, картопля, помідори, хміль.

Норма витрати 3,5 л/га, утворює стійку до дощу плівку на рослинах.

Зареєстрований в Україні
АГРОЛІНЦ Представництво в Україні Київ-53, вул.
Артема, 73 **Купроксат можна придбати
через фірми:**

Укрсадінвест, Київ-27, Новосілки тел. (044) 266-71-07, 266-10-02

Філія Укграгробізнесу, м. Херсон, тел. (0552) 51-26-92